

Φάνης Παπαγεωργίου*

Ο παλιός κόσμος πεθαίνει και ο καινούργιος δεν μπορεί να γεννηθεί

Βρισκόμαστε εν μέσω μιας γέννας που κρατάει πολύ περισσότερο από ότι συνήθως. Ένα παιδί, όχι όπως τα άλλα, παλεύει για να βγει από τη μήτρα, δυσκολεύεται όμως πολύ. Δυσκολεύεται πολύ γιατί ο γιατρός και η νοσοκόμα δεν έχουν ξαναδεί τέτοιο παιδί και δεν ξέρουν τι πρέπει να κάνουν για να βγει; Δυσκολεύεται γιατί είναι τόσο μεγάλο και ανεπτυγμένο που θα βγει από το κεφάλι όπως η Αθηνά; Μπορεί κάποιος ή κάποια να συνεχίσει να απαριθμεί πιθανούς λόγους για αυτήν την – όχι και τόσο ευχάριστη – εξέλιξη. Ταυτόχρονα, όσο αυτή η κυοφορία είναι εν εξέλιξη, ο κόσμος διαλύεται, οι λίμνες έχουν ξεχειλίσει, ανεμοστρόβιλοι σαρώνουν τις πόλεις και η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο βαθαίνει. Βάσανα, θάνατοι και καταστροφές περιγράφουν τον κόσμο. Να ένας ακόμα λόγος για τη δυσκολία της γέννας.

Αν κάποιος/α αφουγκραστεί αυτήν τη στιγμή θα ακούσει κραυγές. Ίσως είναι κραυγές από το νέο πλάσμα που γεννιέται. Ίσως πάλι να είναι οι κραυγές που απηχούν όσα συμβαίνουν απ' έξω. Ίσως πάλι είναι μια ένωση αυτών των κραυγών. Αυτά βέβαια ακούγονται όταν βρίσκεσαι σε μια σχετική απόσταση. Πλησιάζοντας μπορείς να διακρίνεις ίσως, ομιλίες να διαπλέκονται σαν κισσός με τις κραυγές, να διαλέγονται ίσως ακόμα μαζί τους, εκεί όπου προηγουμένως – ένεκα των αποστάσεων – άκουγες μόνο τις κραυγές. Η φωνή προσπαθεί άλλοτε να διαγωνίζεται σε ένταση και μορφή την κραυγή, ενώ άλλοτε προσπαθεί να σταθεί απέναντι της με ακριβώς την αντίθετη, άρα ετερονομική σχέση. Έχοντας καταλάβει την κυριαρχία της κραυγής στα υψηλά ντεσιμπέλ γίνεται ψίθυρος και σιωπή.

Οι ομιλίες δεν βγαίνουν από μόνες τους. Υπάρχουν υποκείμενα. Άλλα παλεύουν να καταλάβουν τι συμβαίνει, ενώ κάποια άλλα βιάζονται να μιλήσουν για το νέο πλάσμα που γεννιέται. Αλλά αφού δεν το έχουν δει, πως μπορούν να μιλάνε για αυτό; Τα περισσότερα υποκείμενα ψάχνουν να βρουν πως έφτασαν εδώ, μέσα σε αυτόν τον κόσμο που διαλύεται – δεν γκρεμίζεται – και μετρούν απώλειες. Η ήττα και η απόγνωση ως παρονομαστής. Απόγνωση για όλες εκείνες τις μικρές και τις μεγάλες δυνατότητες που δεν υλοποιήθηκαν ποτέ, για όλες τις μικρές και τις μεγάλες ήττες που έχει η καθημερινότητα μέσα στην εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Μεγεθυμένες μέσα από το μεγεθυντικό φακό του καλλιτεχνικού και του προσωπικού δράματος.

Η απογοήτευση γεννά την παράλογη ελπίδα, ετερονομικά, την εξέγερση. Εκεί στον πάτο του βαρελιού, στο ημίφως φωτίζονται με λάμψη τα μάτια τους, είναι η λάμψη που έχουν τα μάτια όσων ανθρώπων εξεγείρονται φαντασιακά ή υλικά. Ή εκείνων που μέσα στην τρέλα τους, ή έμπλεοι/ες στον πυρετό, έχουν ξεχάσει εντελώς όσα συμβαίνουν γύρω τους. Έτσι, πασχίζουν να συναντηθούν μεταξύ τους, ψηλαφιστά, με ιδεώδες τις κοινότητες, ή προσεγγίζοντας το πλήθος που εξεγείρεται, είτε γιατί φοβούνται τους εαυτούς τους, την τρέλα τους και το σκοτάδι, είτε για να καταλάβουν τους εαυτούς τους μέσω των άλλων, είτε για να καταλάβουν εκείνο που έρχεται, είτε γιατί η εξέγερση είναι

μια στιγμή γυμνής ζωής. Είτε απλώς, γιατί η συνύπαρξη και η ρήξη είναι όψεις του (όχι και τόσο) νέου (τελικά) κόσμου.

** Ποιητής, δοκιμιογράφος, ανθολόγος, Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πατρών*